

12. Sınıf Dil ve Anlatım Kitabındaki Dil Bilgisi Etkinlikleri ile Yükseköğretime Geçiş Sınavı Türkçe Sorularının Nicelik Bakımından Kıyaslanması

Ümran Acar
Gazi Üniversitesi
umranacar@gazi.edu.tr

ÖZET

Bir kişinin duygu, düşünce, istek, hayal ve bilgilerini yazılı ve sözlü olarak doğru, amacına uygun ve güzel bir şekilde anlatması için dilin olanaklarını, özelliklerini, kurallarını bilmesi gerekmektedir. Bu, iyi bir dil bilgisi öğretimi ile sağlanabilir.

Araştırmanın konusu olan dil bilgisi öğretimi; ortaokul ve liselerde bir program dâhilinde yürütülmektedir. Bu programa göre liseyi bitirmiş bir öğrencinin dil bilgisi kurallarına uyması ve Yükseköğretime Geçiş Sınavı'ndaki (YGS) dil bilgisi sorularını rahatlıkla cevaplayabilmesi beklenir. Bu çalışma, dil bilgisi öğretiminin son senesi olan 12. sınıfta kullanılan Dil ve Anlatım kitabı ve YGS Türkçe soruları üzerinde yapılmıştır.

Araştırma tarama modeli kullanılarak yapılmıştır. Verilerin toplanması için, doküman incelemesi yöntemine başvurulmuştur. Verilerin çözümlenmesi sürecinde 12. sınıf Dil ve Anlatım kitabındaki etkinlikler nicelik bakımından incelenerek bunlarla YGS'deki dil bilgisi soruları arasında uyum olup olmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Bununla birlikte 12. sınıf Dil ve Anlatım kitabındaki dil bilgisi etkinliklerinin diğer etkinliklere oranı ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Dil bilgisi öğretimi, Dil ve Anlatım kitabı, Yükseköğretime Geçiş Sınavı, etkinlik.

İnsanın, yeryüzündeki diğer canlılarla karşıtırlamayacak kadar sosyal bir varlık olduğu herkesçe malumdur. Sosyal hayatın içinde yaşantıyı devam ettirebilmenin gereği ise toplumu oluşturan bireyler arasında iletişimin kurulması, sağlıklı ve etkili bir şekilde sürdürülmesidir. İletişim, çeşitli yollarla sağlanabilir. İşaretler, söz veya yazı ile sağlanan iletişim yolları en çok kullanılanlardır. “Elle, başla, gözle, kaşla işaretler yaparak da bazı duygularımızı, düşünce, dileklerimiz anlatırız. Fakat en mükemmel anlatma vasıtamız dilimizdir.” (Banguoğlu, 1995: 9).

Son yıllarda televizyon, telefon ve bilgisayar gibi teknolojik araçlar ile sanal iletişim ortamları da ortaya çıkmıştır. İletişim ne kadar çeşitlenirse çeşitlensin, bunun en temel ve en etkili aracı dildir. İletişim ile dil birbirlerini çift yönlü bir şekilde etkiler. Yani iletişimin etkili olabilmesi için dili kullanma performansının yüksek olması, dilin düzgün kullanılabilmesi için de iletişimin sağlıklı kurulması gereklidir. Dil kullanma performansını artırmanın yolu, bir dilin sahip olduğu özellikleri, kuralları bilmek ve bunları pratiğe dökmekten geçer. Bireyin doğumundan itibaren aile ve yakın çevresi sayesinde kazanmaya başladığı ve bilinçaltına yerleştiği dil, okul döneminde geliştirilir. Dil kullanımı okulda bilinçli hâle gelir ve kurallar öğrenilir.

“Dil bilgisi genel anlamıyla, dilin seslerini, sözcük yapılarını, sözcük anlamlarını, sözcük köklerini, cümle kuruluşlarını ve bütün bunlarla ilgili kuralları inceleyen bilim dalıdır.” (Güneş, 2007: 261). Kavcar ve Oğuzkan'a göre (1987: 74) dil bilgisi; daha kusursuz düşünmede

yardımcı, düzgün konuşma ve yazmada etkili olur, dilin doğru kullanımını sağlar. Bunun için dil bilgisi öğretimi temel dil becerilerinin kazanılması açısından önem taşımaktadır.

Dili etkili kullanmayı öğrenememek ve dilin kurallarına uymamak yazılı veya sözlü anlatım alanlarında gözlenen problemlerdendir. Günümüzde yalnız ortaokul ve lise çağındaki öğrencilerin değil üniversite mezunlarının bile kendilerini sözlü veya yazıyla ifade etmede zorlandıkları gözlenmektedir. Dilini anlaşılır ve kurallara uygun bir şekilde kullanmayan kişi; duygu, düşünce, tasarı ve isteklerini düzgün bir biçimde ortaya koyamaz. Özbay (2009: 137), dil bilgisinden yararlanılmadan düşüncelerin, duyguların daha doğru ve daha eksiksiz anlatılmasının mümkün olmadığını söyler. “İletişimi sağlayan aracın -dil- yapısını, olanaklarını bilmek, kuşkusuz anlama-anlatma etkinliğinin başarısını etkileyecektir. Bu da iyi bir dil bilgisi eğitimi gerektirir.” (Adalı, 1983: 34-35).

Öğrencilerin; Türkçeyi doğru ve güzel kullanma yeteneği ve günlük hayatın ihtiyaçlarını karşılayacak yazma ve konuşma becerileri kazanmaları, dil bilgisi kurallarına uyabilmeleri, okuma, yazma, dinleme, konuşma faaliyetlerinde Türkçenin yazım kurallarına, söyleyiş özelliklerine ve inceliklerine özen göstermeleri Ortaöğretim Dil ve Anlatım Dersi Programı’nda (MEB, 2011: 5) amaçlanmıştır. Bu amaçlara ulaşmak için dil bilgisi öğretiminin önemli olduğu söylenebilir.

“Çeşitli ana dili becerilerinin kazandırılmasına çalışılırken, dil bilgisi öğretimine yer verilmesinin birçok yararı vardır. Dilde doğru-yanlış kavramı, büyük ölçüde dil bilgisinin saptadığı kurallarla belirir. Yanlışları öğrenciye, ancak bu kuralları ölçü olarak göstermekle açıklayabiliriz; öğrenci de kendi yanlışlarını, ancak bu kuralların ışığında anlayıp düzeltebilir.” (Göğüş, 1978: 338-339; aktaran: Özbay, 2009: 138).

Dil bilgisi öğretimi hedeflenen düzeyde yapıldığında öğrenciler konuşma, yazma, okuma ve dinleme faaliyetlerini bilinçsizce yapmayacak ve hatalarını fark edeceklerdir. Kullanılan dilin doğru, güzel, açık ve anlaşılır olması dil bilgisi öğretimine bağlıdır.

Bir kişi hiç dil eğitimi almasa da konuşabilir, dinleyebilir. Fakat bir kişinin sürekli olarak hatasız dil kalıpları duyması mümkün değildir. Cümle düşüklüklerini yakalamak, uzun ve karmaşık ifadelerde anlatım bozukluğuna yer vermemek, güzel, düzgün, açık ve anlaşılır cümleler kurmak için dil bilgisi eğitimi şarttır.

Öğretim programlarında 2005 yılından bu yana dil bilgisi öğretiminin yeni yaklaşımlar doğrultusunda, sezdirme yoluyla yapılması tavsiye edilmiştir. Ortaokul seviyesinde, öğrencilere dil bilgisi kuralları kelime, cümle, paragraf ve metin düzeylerinde sezdirerek öğretildiği var sayılmaktadır. Lise seviyesinde ise öğrencilerin yazılı ve sözlü anlatımlarında dil bilgisi kuralları-

na uydukları düşünülmektedir. Bu yüzden lise öğrencilerine kuralları yeniden öğretmekten ziyade uygulama yaptırılmaktadır.

Bu çalışmada lise Dil ve Anlatım, Türk Edebiyatı ders programları incelendikten sonra Millî Eğitim Bakanlığının yayımladığı ve liselerde okutulmasını öngördüğü 12. sınıf Dil ve Anlatım kitabındaki (MEB, 2012) dil bilgisi etkinliklerinin diğer etkinliklere oranı tespit edilmiştir. Öğrenciler üniversiteye giriş için yapılan merkezî sınava yönelik yoğun bir şekilde 12. sınıfta çalışır bu yüzden 12. sınıf Dil ve Anlatım kitabı (MEB, 2012) incelenmiştir. Üniversiteye giriş sınavlarında yer alan dil bilgisi soruları konuları bakımından tasnif edilip hangi yılda kaç soru bulunduğu tespit edilmiştir. Böylece üniversiteye giriş sınavlarındaki dil bilgisi soruları ile 12. sınıfta öğretilen dil bilgisi konuları nicelik bakımından karşılaştırılmıştır.

Yöntem

Araştırmanın yönteminin anlatıldığı bu bölümde; araştırmanın modeli, veri toplama teknikleri, toplanan verilerin analizi hakkında bilgi verilmiştir. Bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır.

“Tarama modelleri, geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır.” (Karasar, 2014: 77).

Veri Toplama Teknikleri ve Analizi

Bu çalışma için gerekli verilerin toplanmasında doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. “Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar.” (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 217).

Verilerin çözümlenmesi sürecinde 1981’den 2012’ye kadar çeşitli adlarla uygulanmış olan üniversiteye giriş sınavlarının Türkçe soruları konuları bakımından sayısal olarak tespit edilmiştir. Çalışmanın amacına uygun olarak kıyaslama yapabilmek için 12. sınıf Dil ve Anlatım kitabındaki (MEB, 2012) etkinlikler de sayılmıştır. Bununla birlikte kitaptaki (MEB, 2012) dil bilgisi etkinliklerinin diğer etkinliklere oranı ortaya konmuştur.

Bulgular ve Yorum

Yüksek Öğretime Geçiş Sınavında Çıkan Türkçe Sorularının Yıllara Göre Dağılımı

Yüksek öğretime geçiş için yapılan merkezî sınavları tek bir isimle anmak mümkün değildir çünkü sıklıkla isimleri, yapıları zamanları ve içerikleri değiştirilmiştir. Bu sınavlarla ilgili değişiklikleri içeren açıklama, “ÖSYM Tarihsel Gelişme” başlığı ile Ölçme, Seçme Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) resmi sitesinde yapılmıştır.¹

¹Bu bilgiye, <http://www.osym.gov.tr/belge/1-2706/osym---tarihsel-gelisme.html> adresinden 31.12.2013 tarihinde erişilmiştir.

1974 yılından bu yana sınavlara; Üniversite Seçme Sınavı (ÜSS), Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS), Öğrenci Yerleştirme Sınavı (ÖYS), Yükseköğretime Giriş Sınavı (YGS), Lisans Yerleştirme Sınavı (LYS) gibi çeşitli adlar verilmiştir. Sınav sisteminde bu kadar sık ve çok değişiklik yapılırken öğrencilerin bunlara alışması için zaman verilmemiş, farklılıklardan önce alt yapı hazırlanmamıştır. Uygulanmaya başladığı ilk yıllardan bu yana merkezî sınavlarda Türkçe önemli bir yere sahiptir. Öğrencilerin alanı ne olursa olsun (eşit ağırlık, sözel, sayısal, dil) Türkçe sorularını cevaplamaları gerekmektedir; Türkçe sorularındaki doğru cevap sayısı, sınav sonuçlarını önemli ölçüde etkilemektedir. Türkçe sorularıyla; sınava katılan kişinin okuduğunu anlama, anladığını yorumlama kapasitesi ile dilin kurallarına hâkimiyeti ölçülmektedir.

2010, 2011, 2012 yıllarında YGS'ye giren tüm öğrencilerin derslere göre ortalama doğru cevap sayıları şöyle tabloleştirilmiştir:

Tablo 1
2010 Yılında YGS'ye Giren Tüm Adayların Branşlara Göre Cevap Ortalamaları

Test Adı	Ortalama	Sapma	Aday Sayısı
Türkçe	21,5	9,1	1.473.337
Sosyal	12,4	8,0	1.473.337
Matematik	11,4	11,4	1.473.337
Fen	4,6	8,6	1.473.337

Tablo 2
2011 Yılında YGS'ye Giren Tüm Adayların Branşlara Göre Cevap Ortalamaları

Test Adı	Ortalama	Sapma	Aday Sayısı
Türkçe	21,9	8,9	1.609.971
Sosyal	11,6	8,3	1.609.971
Matematik	7,5	9,6	1.609.971
Fen	4,1	8,2	1.609.971

Tablo 3
2012 Yılında YGS'ye Giren Tüm Adayların Branşlara Göre Cevap Ortalamaları

Test Adı	Ortalama	Sapma	Aday Sayısı
Türkçe	18,0	2	1.786.539
Sosyal	11,63	8,7	1.786.539
Matematik	6,92	9,7	1.786.539
Fen	3,56	7,8	1.786.539

Ülke çapında sınava katılan öğrencilerin son üç yılda YGS'de branşlara göre doğru cevap ortalamaları yukarıdaki tablolarda gösterilmiştir.² Henüz 2013 ve 2014 yıllarına ait sayısal bilgiler ÖSYM tarafından açıklanmamıştır. YGS'de kırk Türkçe sorusu sorulmaktadır.

Sınava katılanların Türkçedeki başarı ortalaması 2010 yılında 21,5 iken 2011 yılında 21,9 olmuştur. 2012 yılında ise ortalama 18'e düşmüştür. 2012'de YGS'ye katılanların genel başarı ortalamasının oldukça düşük olması düşündürücüdür. Elbette her yıl sınava giren kişiler değişmektedir. Ama sınavın objektifliği, soruların içeriğinin lise öğretim programına uygun oluşu değişmemiştir. Ayrıca son yıllarda Millî Eğitim Bakanlığının yayımladığı lise Dil ve Anlatım dersi kitapları veya bu kitapların anlatım şekli de değişmemiştir. Sınava girenlerin genel ortalamasının düşük olması bu konuda uygulanan öğretim yöntemleri ve kullanılan ders kitapları ile merkezî sınav sisteminin birbirine uygun olup olmadığı tekrar ele alınmalıdır.

Araştırmacı tarafından Türkçe sorularının yıllara ve konulara göre dağılımları, ilgili literatürden hareketle (Komisyon, 2012) her bir sınav için ayrı ayrı tabloleştirilerek sunulmuştur:

Tablo 4
Yıl Bazında YGS Sınavı Türkçe Sorularının Konulara Göre Dağılımı

Konular	2010	2011	2012	2013
Sözcüğün ve Söz Öbeklerinin Anlamı	4	6	4	4
Cümlede Anlam	7	4	6	5
Ses Bilgisi, Yazım Kuralları, Noktalama İşaretleri	4	4	2	4
Sözcüğün Yapısı	-	1	-	-
Sözcük Türleri	4	3	3	4
Cümlelerin Öğeleri	-	1	1	1
Cümle Türleri ve Cümle Yapısı	1	-	1	-
Anlatım Bozuklukları	1	1	-	1
Paragraf	19	20	23	21
Toplam	40	40	40	40

Tablo 5
Yıl Bazında LYS Sınavı Türkçe Sorularının Konulara Göre Dağılımı

KONULAR	2010	2011	2012	2013
Sözcüğün ve Söz Öbeklerinin Anlamı	2	2	2	-
Cümlede Anlam	3	3	3	4
Ses Bilgisi, Yazım Kuralları, Noktalama İşaretleri	2	2	1	1
Sözcüğün Yapısı	1	1	-	3
Sözcük Türleri	2	1	3	2
Cümlelerin Öğeleri	-	1	1	-
Cümle Türleri ve Cümle Yapısı	1	-	-	-
Anlatım Bozuklukları	-	-	1	-
Paragraf	12	11	12	12
Toplam	23	21	23	22

² Tablo-1/2/3'e <http://www.osym.gov.tr/dosya/1-57611/h/3-2010-2011-2012-ygs-sonuclari-28042011.pdf> adresinden 25.12.2013 tarihinde erişilmiştir.

Tablo 6*1981-1995 Yılları Arasındaki ÖSS Türkçe Sorularının Konulara Göre Tasnifi*

Konular	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Sözcüğün ve Söz Öbeklerinin Anlamı	15	4	5	7	11	10	8	4	5	3	3	2	4	2	4
Cümlede Anlam	9	9	5	5	2	2	4	7	6	7	7	6	5	7	9
Ses Bilgisi, Yazım Kuralları, Noktalama İşaretleri	1	2	4	2	2	3	-	2	3	2	2	3	3	3	3
Sözcüğün Yapısı	-	1	-	-	-	1	1	1	-	-	1			1	1
Sözcük Türleri	1	5	2	-	2	1	4	2	5	2	2	5	2	3	3
Cümlenin Öğeleri	-	1	1	-	-	1	-	1	-	3	2	-	1		1
Cümle Türleri-Yapısı	-	-	-	1	-	-	1	1	1	-	-	-	1	1	1
Anlatım Bozuklukları	1	3	4	2	3	7	6	6	3	5	4	6	7	5	7
Paragraf	13	15	16	15	12	8	10	11	12	13	14	14	13	14	15
Toplam	40	40	37	32	32	33	34	35	35	35	35	36	36	36	44

Tablo 7*1996-2009 Yılları Arasındaki ÖSS Türkçe Sorularının Konulara Göre Tasnifi*

Konular	1996	1997	1998	1999	1999*	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Sözcüğün ve Söz Öbeklerinin Anlamı	5	2	2	3	4	3	4	2	3	4	5	2	3	2	2
Cümlede Anlam	11	11	13	13	10	12	7	10	6	6	5	4	5	6	7
Ses Bilgisi, Yazım Kuralları, Noktalama İşaretleri	3	3	3	3	3	3	4	3	3	4	4	2	2	2	2
Sözcüğün Yapısı	-	1	1	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Sözcük Türleri	4	1	1	2	1	1	2	2	4	3	2	1	2	2	1
Cümlenin Öğeleri	2	2	2	1	3	2	2	1	1	2	1	1	1	1	2
Cümle Türleri-Yapısı	-	1	-	-	1	1	-	1	-	-	-	1	-	1	-
Anlatım Bozuklukları	6	4	5	6	6	4	4	5	5	5	5	3	2	1	1
Paragraf	15	19	16	16	15	18	21	19	20	21	21	12	13	15	14
Toplam	46	44	43	47	43	45	44	43	42	45	43	26	28	30	30

*1999 yılında iptal edilmiş sınava ait verilerdir.

1981'den 2009'a kadar ÖSS, 2010'dan 2014'e kadar YGS adlarıyla anılan sınavlarda sözcük, cümle ve paragraf düzeyinde anlama-yorumlama soruları ile dil bilgisi soruları sorulmuştur. Üniversite eğitimi almak isteyen bir adayın okuduğu metinleri anlaması, anladıklarını yorumlaması beklenmiştir. Türkçe sorularının neredeyse %50'si anlam sorularından oluşmuştur. Ancak kalan soruların oran olarak hiç de azımsanmayacak düzeyde oluşu dil bilgisi kurallarının da öğrenilmesini gerekli kılmıştır. Merkezî sınavlarda bir Türkçe doğru cevabının bile binlerce kişinin önüne geçmeye vesile olması, öğrencinin istediği üniversiteye gitmeye hak kazanması açısından önem arz etmektedir.

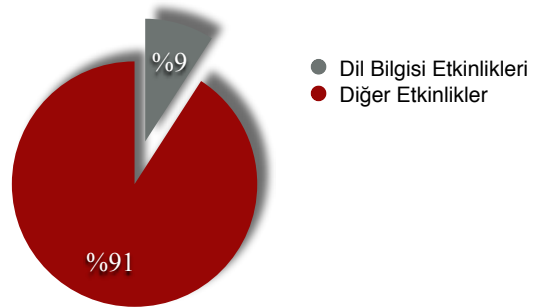
12. Sınıf Dil ve Anlatım Kitabındaki (MEB, 2012) Dil Bilgisi Etkinliklerinin Diğer Etkinliklere Oranı

On ikinci sınıf Dil ve Anlatım kitabı, üç üniteden oluşmaktadır. Birinci ünite "Sanat Metinlerinin Ayırıcı Özellikleri" konusunu ele almaktadır. "Sanat Metinleri" başlıklı ikinci konuda üzerinde durulacak sanat metinleri fabl, masal, hikâye (öykü), roman, tiyatro ve şiir olarak sıralanmaktadır. İkinci ünite de sözlü anlatıma ait açık oturum, sempozyum, forum, münazara ve konferans ele alınmıştır. Üçüncü ünite ise bilimsel yazılara ayrılmıştır. Tüm bu ünitelerdeki etkinlikler araştırmacı tarafından incelenmiş ve sayılmıştır. Tablodaki verileri oluşturan etkinlik sayılarına kitapta çeşitli başlıklar altında (hazırlık soruları, inceleme soruları, etkinlik soruları, anlamayorumlama soruları, ölçme değerlendirme soruları) yer alan sorular da dâhil edilmiştir.

Tablo 8*12. Sınıf dil-anlatım kitabındaki (MEB, 2012) dil bilgisi etkinliklerinin toplam etkinliklere oranı.*

Ünite	Toplam Etkinlik Sayısı	Dil Bilgisi Etkinliği Sayısı	Dil Bilgisi-Toplam Etkinlik Oranı (%)
1. Ünite	330	34	10,3
2. Ünite	148	12	8,10
3. Ünite	48	2	4,1
Toplam	526	48	9,2

Tablo 8'e göre; 1. ünite de dil bilgisi etkinliklerinin toplam etkinliklere oranı %10,3, 2. ünite de dil bilgisi etkinliklerinin toplam etkinliklere oranı %8,10, 3. ünite de dil bilgisi etkinliklerinin toplam etkinliklere oranı %4,1'dir. Kitabın tamamındaki toplam etkinliklere göre ise bu oran 9,2'dir

Şekil 1. 12. sınıf Dil ve Anlatım kitabındaki (MEB, 2012) etkinlik dağılımı

12. sınıf Dil ve Anlatım kitabında (MEB, 2012) toplam 526 etkinlik bulunmaktadır. Bu etkinlikler içinde dil bilgisi etkinlikleri 48 tane iken diğer etkinlikler 478 tanedir. Bu durum kitapta dil bilgisi konularına ne kadar az yer verildiğini de göstermektedir.

Bu verilerin ışığında 12. sınıf Dil ve Anlatım kitabındaki (MEB, 2012) dil bilgisi etkinliklerinin yeterli

sayıda olmadığı söylenebilir. 2005'ten bu yana ders kitapları (12. sınıf kitapları da dâhil) yapılandırmacı yaklaşıma uygun, öğrenci merkezli öğretim yöntemleri göz önüne alınarak hazırlanmaktadır. Bu kitaplarda teorik bilgi bulunmamakta, öğrencinin önceki senelerde öğrendikleri bilgileri kazanım hâline getirdiği varsayılp metin üzerinde sezdirme yapılmaktadır. Bu sebeple kitapta dil bilgisi etkinliklerinin az oluşu normal karşılanabilir. Ayrıca 9, 10, 11. sınıflarda kullanılan Dil ve Anlatım kitaplarında yer alan dil bilgisi konuları 12. sınıfta tekrar ele alınmamıştır. Ancak 12. sınıf lise öğretiminin son yılıdır ve üniversite eğitimi almak isteyen öğrenciler merkezî sınavlara bu yıl yoğun şekilde hazırlanır. Dil ve Anlatım kitaplarında dil bilgisine dair bilgi ve merkezî sınavlarda çıkan sorulara benzer fazla örnek bulamayan ve merkezî sınavdaki başarısının *çok test çözmekle* sağlandığı söylenen öğrenciler Millî Eğitim Bakanlığının kitapları yerine geleneksel dil bilgisi öğretimine göre yazılmış konu anlatım ve test kitaplarına yönelmektedir. Böylelikle okulda metin inceleme etkinlikleri ile vakit kaybettiğini düşünen öğrencinin, üniversiteye hazırlık kurslarından medet ummasından ve ders kitabı dışında başka konu anlatım ve test kitaplarına yönelmesinden vazgeçeceği düşünülmektedir.

Tablo 9

12. sınıf Dil ve Anlatım kitabındaki (MEB, 2012) dil bilgisi etkinliklerinin konulara göre sayısal dağılımı.

Konular	1. Ünite			2. Ünite		3. Ünite		Toplam
	1. Konu	2. Konu	Ünite Sonu	1. Konu	Ünite Sonu	1. Konu	Ünite Sonu	
Sözcüğün ve Söz Öbeklerinin Anlamı	-	2	-	-	-	-	-	2
Cümlede Anlam	-	-	-	-	-	-	-	0
Yazım Kuralları, Noktalama İşaretleri	-	1	-	-	-	-	-	1
Sözcüğün Yapısı	-	-	-	-	-	-	-	0
Sözcük Türleri	-	11	6	-	-	-	-	17
Cümlenin Öğeleri	-	-	-	-	-	-	-	0
Cümle Türleri-Yapısı	-	1	1	3	4	-	-	9
Anlatım Bozuklukları	-	3	-	-	-	-	-	3
Paragraf	-	5	4	3	2	0	2	16
Toplam		34		12		2		48

Tablo 9'a göre; 1. ünite 34, 2. ünite 12, 3. ünite ise sadece 2 tane dil bilgisi etkinliği vardır. Etkinlikler daha çok ünite sonu ölçme değerlendirme soruları içinde yer almıştır, metin inceleme bölümlerinde uygulamalı sorular hâlinde bulunmamaktadır.

YGS'de ortalama 5 sorunun sorulduğu sözcük ve sözcük öbeklerinin anlamı ile ilgili sadece 2 etkinlik varken ortalama 6 sorunun sorulduğu cümle anlamı ile ilgili hiçbir etkinlik yoktur.

YGS'de ortalama 4 sorunun sorulduğu ses bilgisi, yazım kuralları ve noktalama işaretleri konuları ile ilgili 1 etkinlik varken sözcüğün yapısı ile ilgili hiçbir etkinliğe rastlanmamıştır.

YGS'de ortalama 3 sorunun sorulduğu sözcük türleri konusuna kitapta daha fazla yer verilmiş, bu konuyla ilgili 17 etkinlik yapılmıştır. Buna karşın hiç cümle öğeleri etkinliğine rastlanmamıştır.

YGS'de cümle türleri konusu bir yıl sorulup öbür yıl sorulmazken kitapta cümle türleri ile ilgili -diğer etkinliklerin sayısına göre oldukça fazla sayılabilir- 9 etkinliğe yer verilmiştir.

YGS'de anlatım bozukluğu ile ilgili bir soru sorulmaktadır. Sınav ÖSS iken 4 ila 6 arasında değişen sayılarda sorulan bu konu YGS'de daha az yer almıştır. Kitapta ise bu konu ile ilgili 3 tane etkinliğe rastlanmıştır. Ancak belirtilmesi gereken önemli bir konu da şudur ki kitaptaki anlatım bozukluğu ile ilgili etkinliklerde *bağdaşıklık-bağlaşıklık* terimleri kullanılırken ÖSS veya YGS sorularında bu terimlere hiç yer verilmemiştir. Konu öğrenciye öğretilirken verilen terimle, sınavda sorulan terimin farklı oluşu da ayrı bir kısır döngüdür. Bu konunun incelenmesi gereken başlıca bir mevzu olduğu belirtilmelidir.

Daha önce ifade edildiği gibi 12. sınıf Dil ve Anlatım kitabında (MEB, 2012) dil bilgisi etkinliklerine yeterince yer verilmediği düşünülmektedir. Ayrıca kitaptaki dil bilgisi etkinlikleri incelendiğinde dil bilgisine ait her konunun bulunmadığı, belli konulara yoğunlaştığı görülmektedir. Bu da üniversiteye giriş sınavlarındaki Türkçe sorularını çözmeye başarısına kitabın katkıda bulunamayacağını gösterir.

Sonuç

Dil bilgisi öğretiminin önemli olduğu bir gerçektir. "Dil bilgisi öğretimiyle öğrenciler dilin imkânlarını, sınırlarını ve gücünü ortaya çıkarırlar." (Özbay, 2009: 139). Öğrencilerin dil bilgisini niçin öğrendiklerini bilmemeleri, sevmemeleri, bunun gerekliliğine inanmalarını dil bilgisi öğretimini zorlaştırmaktadır.

"Öğretmenler de öğrenciler de, genel olarak; dil bilgisi konularını sevmemekte, çalışmalar arasında yer almasını da pek istememektedir. Bütün bu konular, soğuk, zor, önerilmeyen konular olarak görülmektedir." (Sağır, 2004: 56, 59). Öğrencilerin dil bilgisi konularını sevmeleri ve öğrenmeleri için öğretmenlerin dil bilgisi konularına önem vermeleri ve dil bilgisi öğretimini zevkli hâle getirmeleri gerekir. Öncelikle öğretmenler eğitilmelidir. Günümüz öğretmen yetiştiren kurumları bu yeni yaklaşımları öğretmektedir. Ama hâlen çalışan ve geleneksel eğitim almış olan nice öğretmen de bu değişikliklerden haberdar edilmeli, hizmet içi eğitim kursları verimli olmalıdır. Hatta her yıl öğretmenlerin sınava tabi tutulup yeterliliklerinin ölçülmesi gerekmektedir.

Dili doğru kullanmak ve anlatılmak isteneni en açık, anlaşılır şekilde ifade edebilmek için dil bilgisi kurallarına uymak gerekir. Dil bilgisi teoriden pratiğe dönüştürülemeyen bilgi yığını olarak kalmamalıdır. Millî

Eğitim Bakanlığı tarafından okullarda kullanılması tavsiye edilen dil ve anlatım kitapları yeni öğretim yaklaşımları doğrultusunda, öğrenci merkezli yöntemlere uygun olarak, konuları sezdirme yoluyla öğretme amacıyla hazırlanmıştır. Öğretimin bütüncül ve birbirini tamamlar nitelikte oluşu göz önüne alınarak ortaokul ve lise ders konuları belli bir sırayla verilmek istenmiştir. Bir önceki kademe öğretilen konu bir sonrakinde tekrarlanmamıştır. Yıl içinde yazılı yoklamaları başarmak için uğraşan öğrenci, yıl sonunda (yaklaşık üç ay) eğitim-öğretim ortamlarından uzak kalmakta ve kazanım haline getiremediği bilgileri unutmaktadır. Kaldı ki on ikinci sınıftan önceki yıllarda öğretilen konu -öğrencinin unutmaya başlayacağı göz önüne alınmayıp- öğrenciye tekrar anlatılmadan sadece metin ve etkinlikler içinde sezdirilmeye çalışılınca çoktan seçmeli sınavlarda öğrenciler başarı sağlayamamaktadır. Millî Eğitim'in amacı öğrencileri çoktan seçmeli sınavlara hazırlamak değildir. Bu sebeple eğitim sistemi ve bu sisteme bağlı hazırlanan ders kitapları elbette test çözdürmeye odaklı olamaz. Ancak üniversiteye giriş sınavlarının çoktan seçmeli olması öğrencileri ezber yapmaya ve test çözme tekniklerini öğrenmeye zorlamaktadır. Bu yüzden öğrenciler merkezî sınavda başarısını arttıracaklarını düşündüğü teorik bilgileri almak için sınavlara hazırlık kitaplarına yönelmektedir.

Günümüz eğitim sisteminin eleştirilen yönlerinden biri merkezî sınav sistemidir. Öğrenciler dört yıllık lise öğrenimi boyunca elde ettiklerini, YGS ve LYS adlı iki sınavda hatırlamak, soruları doğru cevaplayıp istedikleri meslek alanında eğitim görebilecekleri üniversiteye girmek durumundadırlar. Dört yıllık bir birikimin birkaç saat içinde ölçülemeyeceği muhakkaktır. Ancak üniversitelerin kapasitesinin üniversiteyi talep eden öğrenci sayısını karşılamaması, belli mesleklerin yoğun olarak istenmesiyle o meslekî eğitimi veren kurumlarda yığılma oluşu gibi sebepler sınav sistemini zorunlu kılmaktadır. Yakın zamanda bu sınav sisteminin değiştirilip değiştirilmeyeceği bilinmemektedir.

Yıllarca “Dil bilgisi öğretimi yapılamalı mı, yapılamamalı mı, yapılmalıysa bu hangi yöntemlerle yapılmalı?” sorularına cevap aranmış ancak dil bilgisi ile ilgili soruların hiç de azımsanmayacak sayıda merkezî sınavlarda sorulduğu göz ardı edilmiştir. Liselerdeki eğitim-öğretim ile lise sonrası üniversiteye girmek için yapılan merkezî sınavlarda tercih edilen soru hazırlama yöntemleri birbirini tutmadığı sürece ders kitaplarının öğrenmeyi kolaylaştırmayacağı aksine öğrenci ve öğretmen tarafından kullanılması zorunlu ama zor kitaplar şeklinde düşünüleceği söylenebilir.

Kaynakça

- Adalı, Oya. (1983). Anadili Olarak Türkçe Öğretimi Üstüne, *Türk Dili Dergisi*, TDK, S:379-380.
- Banguoğlu, Tahsin. (1995). *Türkçenin Grameri*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Komisyon. (2012). *Değişmeyen Edebiyat ve Dil Bilgisi Soruları ve Cevapları*. Ankara: Asel Yayıncılık.
- Güneş, Firdevs. (2007). *Türkçe Öğretimi ve Zihinsel Yapılandırma*, Ankara: Nobel Yayınları.
- Kavcar, Cahit, Oğuzkan Ferhan. (1987). *Türkçe Öğretimi Özel Öğretim Yöntemleri*, Anadolu Üniversitesi, Ankara: Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.
- Karasar, Niyazi. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Yıldırım Ali ve Şimşek Hasan. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- MEB (2011). *Ortaöğretim Dil ve Anlatım Dersi 9., 10., 11., 12. Sınıflar Öğretim Programı*. Ankara: Millî Eğitim Basımevi.
- MEB (2012). *Ortaöğretim Dil ve Anlatım 12. Sınıf Ders Kitabı*. (5. Baskı). Devlet Kitapları. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Özbay, Murat. (2009). *Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri-II*, (3. Baskı) Ankara: Öncü Kitap.
- Sağır, Mukim. (2004). İlköğretim Okullarında Dil Bilgisi Öğretimi, *Türk Dili Dergisi*, Türk Dil Kurumu, C:2002/1 S:601.

A Comparison of Grammar Activities in 12th Grade The Language and The Expression Book and Turkish Questions in the Transition to Higher Education Examination in Terms of Quantity

Ümran Acar
Gazi Üniversitesi
umranacar@gazi.edu.tr

ABSTRACT

Person should know opportunities, features, and rules of the language for expressing of feelings, ideas, requests, dreams, and instructions correctly, relevantly, and smoothly in written or verbal way. For this purpose, the required thing is good grammar teaching.

The scope of the research, teaching grammar, is conducted through a schedule in secondary and high schools. According to the schedule, it is supported that the student who graduated from the high school is able to keep to grammar rules correctly and is able to answer questions easily on the Turkish section of the transition to higher education examination (YGS). This research is worked through 12th grade book titled the Language and the Expression and Turkish questions in YGS.

In this study, survey model is used. Data are collected by using document investigating method. Turkish questions in the examinations and the activities in 12th grade book titled the Language and the Expression which were scanned on data analyzing process were sorted according to grammar topics.

Whether there is an accord grammar issues at the high school to grammar questions on the Turkish section of the transition to higher education examination or not is the issue that is worked through examining activities of the language and expression book. However, the ratio of grammar activities to other activities has been demonstrated in 12th grade book titled the Language and the Expression.

Keywords: Grammar, Language and the Expression book, the Transition to Higher Education Examination, activity.

It is known that man is an incomparable social being with the other all creatures in the world. It is necessary that humans communicate with each other and continue the communication truthfully and effectively for keeping on their existence in the social life. Communication is provided in many ways. In recent years, virtual communication media has showed up thanks to technological devices like television, telephone, and computer. The most effective and basic tool is language of communication no matter how much ways of communication change. The way for enhancing linguistic performance is that man should know the language features, rules of linguistic performance and apply the practice all of them. It is a wrong expectation that a generation is able to think truly and creatively while the generation does not know grammar rules of its own language or does not show respect the language by ignoring these grammar rules. If the person who is not able to use his or her language in an effective, an understandable, a proper way, he or she does not express his or her feelings, ideas, projects, requests effectively and correctly by written and oral expressions.

Grammar is taught by discovering according to Curriculum 2005 Turkish in our country. Students at the secondary and high school discover grammar usage and grammar rules in vocabulary, sentence, para-

graph, and text concepts. It is an expectation that at the high school level, students are able to use grammar rules correctly while expressing themselves in a written or oral way. So that at the high school, grammar rules are not taught again, practices are done extensively. After the Language-The Expression Book and Turkish Literature Book are examined, the ratio between grammar activities in 12th grade book titled The Language-The Expression which is prepared by The Ministry of National Education (MEB) and the other kind of activities. For the research, only 12th grade book titled The Language-The Expression is examined because students study for the central examination in that period. Grammar questions in YGS (The Transition to Higher Education Examination) and grammar issues that taught at the 12th grade are benchmarked in terms of quantity.

Method

Research Model

In this study, survey model is used. Therefore, the study has been investigated above Turkish questions in The Transition to Higher Education Examination (YGS) and 12th grade The Language and The Expression book.

Data Collection Techniques

At the gathering data required for this study, document investigating technique is used. The Turkish questions in the examinations of entrance to higher education, which were carried out with various names from 1981 till 2012, are scanned. The activities in the 12th grade The Language and The Expression book (MEB, 2012), were examined one by one to make a comparison for the aim of the study.

Analysis of Data

During the analyzing period of data, Turkish questions took place in the entrance to higher education examinations which were applied with various names like University Selection Examination, Student Selection Examination, Student Placement Examination, Entrance to Higher Education Examination, Undergraduate Placement Examination, were quantitatively classified according to grammar topics. Besides, the ratio between various activities and grammar activities in 12th grade The Language and The Expression book (MEB, 2012) investigated by the researcher, was determined.

Findings and Comment

Distribution of Turkish Questions in the Transition to Higher Education Examination by Years

There is not one central exam for transition to higher education because name, time content of the exam has changed many times. Examination system has changed many times but students have not enough time to adapt the new system, and there is no preparation in advance. Since 1974, the exam has called as University Selection

Examination, Student Selection Examination, Student Placement Examination, Entrance to Higher Education Examination, Undergraduate Placement Examination. In spite of all, the importance of Turkish questions has not loosen its significance. Regardless the vocational fields of the students (Turkish-Mathematics, Mathematics, Foreign Language, Turkish Field), students have to answer the questions at the Turkish section. Net of the Turkish section has a big effect on the result of the whole exam. Questions at the Turkish section test the person's ability of reading, comprehension, and interpretation.

There are forty questions in Turkish section. Students' average in the Turkish questions is 21.5 at 2010, 21.9 at 2011. Average of the students did fall 18 at 2012. Yet, average at 2013 has not declared. It is an alarming issue that the average of Turkish net is lower than half of questions, and also net difference between 2012 and 2010 is 3.5 net. Definitely, the people who attends the examination changes every year. But objectivity of the exam and questions that are directly proportionate to the curriculum has not changed. Moreover, content or type of expression in the 12th grade The Language-The Expression book that is published by The Ministry of National Education (MEB) has not been changed. Because of the students' low average in Turkish section, teaching methods for this issue should be reviewed.

In the exams named OSS (from 1981 till 2009) and YGS (from 2010 till 2014), grammar subjects have been measured by questions addressing vocabulary and comprehension/explication of sentences and paragraphs. Meanly, a participant who is willing to attend a university was simply expected to be able to understand what s/he read and explicate what s/he understood. So, Turkish exam consisted nearly 50% of comprehension questions. However; the fact that the remaining part had a considerably high percentage made students learn grammar. That even one correct answer in Turkish exam can change one's ranking by thousands in a central exam is very significant for students to reach their dream university.

LYS is the second stage of university exams. There are 56 questions in this exam in which Math/Science students don't participate. Nearly 22 of these questions are about grammar, and the rest is about literature. So, a participant taking both exams which are related to each other in the same year faces 66 grammar questions. Turkish grammar questions have great importance as they outnumber other subjects. That's why teaching grammar should be important not only in the 12th year when students do participate in the exams but also during all of the four years in high school.

The Ratio Between Grammatical and The Other Kind of Activities in 12th Grade Book Titled The Language and The Expression

The 12th grade The Language and The Expression book does consist of three chapters. In the first chapter, the

ratio of grammatical activities over the other activities is 10.3 %; in the second chapter, this ratio is 8.10 %, and in the last chapter, this ratio is 4.1 %. The ratio of grammatical activities of the entire book is 9.2 %.

In the light of this information it is say able that the grammar activities in the 12th grade *The Language and The Expression* book are not sufficient. Taking into consideration that a 12th grade student is at the final step of his or her secondary level education and is preparing extensively for the university entrance exam, it can be said that this book should consist of more grammatical activities.

Conclusion

It is a fact that teaching grammar is important. Not making use of alternative method and techniques, using only expository teaching approach and just giving information, example and rules during the teaching of grammar find out that the importance of teaching grammar is ignored. The essential problems of teaching grammar are that students do not know why they should learn it, they do not believe it is necessary; teachers and students do not like the lesson do not try to make it enjoyable. “Generally, both teachers and students do not like the subjects of grammar and do not want to see them in studies. All these subjects are seen as difficult and unadvisable subjects.” (Sağır, 2004: 56, 59). Teachers should care about

the grammar topics to make students like and learn them.

There are many aspects of the current educational system which are criticized. One of these aspects is the central examination system. Students have to remember what they have learnt throughout four years of high school education and answer questions correctly in two exams that are called YGS (The Transition to Higher Education Examination) and LYS (Undergraduate Placement Examination) for training in vocational fields which they want. Four-year accumulated knowledge is certainly not measured in a few hours. However, some reasons like the lack of students quotas in university compared to the number of students who graduated from high school and the aggregation in some vocational education institutions because of intense demands require test system. It is reckoned that system will not be able to be changed recently. For years, people have search for answers on ‘the teaching grammar should be done or not and if it should be done, which method must be used?’ but It has been ignored that considerable numbers of grammar questions are asked in central examinations. Namely, unless the education and teaching methods which are preferred in high school overlap with the methods which are preferred for preparing the questions of the central examinations in order to enter universities, school books will not facilitate learning. Contrarily, these books proceed to be thought that they are obligatory and difficult.